

Remiss

Handläggare

Jonas Ericson
Fiskeriuppföljningsenheten
jonas.ericson@havochvatten.se

Datum 2022-11-08

Dnr 03443-2022

Enligt sändlista

Remiss gällande införande av ökad VMS-rapportering i Skagerrak

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller implementering av kravet enligt avtalet mellan EU-Norge om fisket i Skagerrak¹ att sända VMS-rapporter var trettionde minut när fiskefartyg befinner sig i området utanför 4 nautiska mil från respektive nations baslinjer i Skagerrak.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2023-01-01

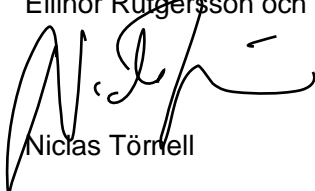
Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2022-11-29

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Jonas Ericson. Ange kontaktinformation i form av telefonnummer och e-postadress.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av handläggaren Jonas Ericson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Ellinor Rutgersson och verksjuristen Åsa Häggström medverkat.

Niclas Törnell

Jonas Ericson

Bakgrund och syfte

Varje fiskefartyg med en totallängd på 12 meter eller däröver som är registrerat i en medlemsstat i EU ska enligt artikel 9 i kontrollförordningen¹ vara utrustad med ett satellitbaserat kontrollsystem för fartyg (VMS). Varje medlemsstat ska se till att dess centrum för fiskerikontroll (FMC) minst varannan timme genom VMS erhåller uppgifter om bland annat fiskefartygets senaste geografiska position och dess momentana hastighet och kurs, enligt artikel 22 i genomförandeförordningen². FMC får begära att få uppgifterna med kortare tidsintervall.

I Sverige har det varit obligatoriskt sedan åtminstone 2009 att sända minst en gång i timmen istället för varannan timme. Detta efter överenskommelse mellan EU och Norge om VMS-rapportering en gång i timmen på norskt vatten i Skagerrak och Nordsjön för att kontrollmyndigheter bättre ska kunna bestämma var ett fartyg befinner sig och i förlängningen i vilket lands vattenområde som fartyget har bedrivit sitt fiske. När detta avtal började gälla så fanns inte tekniska lösningarna för att begränsa den ökade rapporteringen till ett specifikt område. En lösning som testades var att ändra frekvensen när fartyget passerade gränsen till Östersjön. Då kunde man inte programmera in områdena i VMS-antennerna ombord utan programmeringen gjordes centralt i mjukvaran hos Fiskeriverket. Denna lösning uppfyllde inte funktionskraven och därför blev Fiskeriverket tvungna att införa en generell rapportering om en position per timme för svenska fiskefartyg för att uppfylla kraven i avtalet. Dåvarande Fiskeriverket bedömde även efter olika incidenter att VMS-rapportering med en frekvens om minst en gång i timmen utgjorde ett mycket effektivare kontrollverktyg i svenska vatten. Under denna period ägdes utrustningen av Fiskeriverket och myndigheten betalade även datatrafikkostnaden, eftersom denna kostnad för fisket omfattades av stödmöjligheter från Europeiska havs- och fiskerifonden.

Europeiska havs- och fiskerifonden omfattar inte längre stödmöjligheter för VMS-relaterade kostnader. Fiskelicensinnehavarna betalar därför sedan år 2012 själva för sina VMS-rapporter och med nuvarande rapporteringsfrekvens kostar detta ca 8 000 kr/år. Detta hanteras på så sätt att datatrafikföretaget fakturerar HaV med uppdelning av datatrafikkostnaden för varje fiskefartyg. HaV fakturerar därefter varje fiskelicensinnehavare den exakta kostnad som belöper på det aktuella fartyget. Genom denna faktureringsgång kan HaV som behörig myndighet säkerställa tillgång till VMS-datatrafiken för myndigheten samt att VMS-rapportering inte riskerar avbrott på grund av t.ex. obetald datatrafikfaktura.

Den 29:e juni 2022 träffades ett nytt avtal³ mellan EU och Norge där parterna kom överens om att samtliga norsk-, dansk- respektive svenskflaggade fiskefartygs VMS-rapporter ska sändas var trettionde minut då fartygen befinner sig i Skagerrak utanför gränsen på 4 nautiska mil från respektive stats baslinjer. Detta är ett obligatoriskt krav som gäller från och med den 1 januari 2023.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006.

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

³ Agreed Record of Conclusions between the European Union and Norway on the FLUX Transportation layer and on issues related to position reporting of fishing vessels on 29 June 2022, undertecknat och antaget på basis av tidigare avtal mellan EU och Norge.

Den jämförliga årliga kostnaden för datatrafiken kan till följd av det nya avtalet komma att dubblas från ca 8 000 kr till ca 16 000 kr/år för de fartyg som bedriver sin huvudsakliga verksamhet i området. Rapporteringskravet kan numer tekniskt lösas på två sätt:

- **Alternativ 1 – permanent frekvensökning:**

Permanent höjning av frekvensen för de drygt 100 stycken svenska fiskefartyg som har varit i Skagerrak tidigare år vilket i praktiken kan medföra en dubbling av datatrafikkostnaden jämfört med dagsläget.

- **Alternativ 2 – geofencing:**

Omprogrammering av fartygens VMS-antenn till att automatiskt ändra frekvens när de befinner sig i det definierade området (se karta nedan). Detta görs på distans av företaget som tillhandahåller VMS-service till en uppgiven engångskostnad om 350 DKK per fartyg. Detta kan i praktiken innebära en dubblad kostnad för datatrafiken, men enbart i detta område.

Geofencing innebär att det geografiska området programmeras in i VMS-antennens mjukvara på respektive fartyg som då med hjälp av utrustningens inbyggda GPS-mottagare känner av när fartyget befinner sig i området och därför ändrar frekvensen till i detta fall 30 minuter. När fartyget lämnar området ändras frekvensen tillbaka till 60 minuters rapportering. Geofencing medför att frekvensändring görs automatiskt och kort efter att områdesgränsen har passerats. I och med att omprogrammering gjorts av utrustningen ombord sköts ändringen utan tidsödande och mycket fördyrande kommunikation via satellit med mjukvaran på FMC.

Processen för införande av geofencing bör kunna läggas upp så sätt att HaV förser företaget som tillhandahåller programmeringstjänsten med en lista på de 100 fartyg (fartygsuppgifter, fiskelicensinnehavare, e-postadress och telefonnummer) som i första hand är aktuella för omprogrammering. Samtidigt informerar HaV fiskelicensinnehavare om att de som vill få geofencing av det aktuella området programmerat ska kontakta företaget inom viss tid för att bekräfta en omprogrammering av VMS-antennen. Även andra fiskelicensinnehavare kan välja att få geofencing för det aktuella området inprogrammerat.

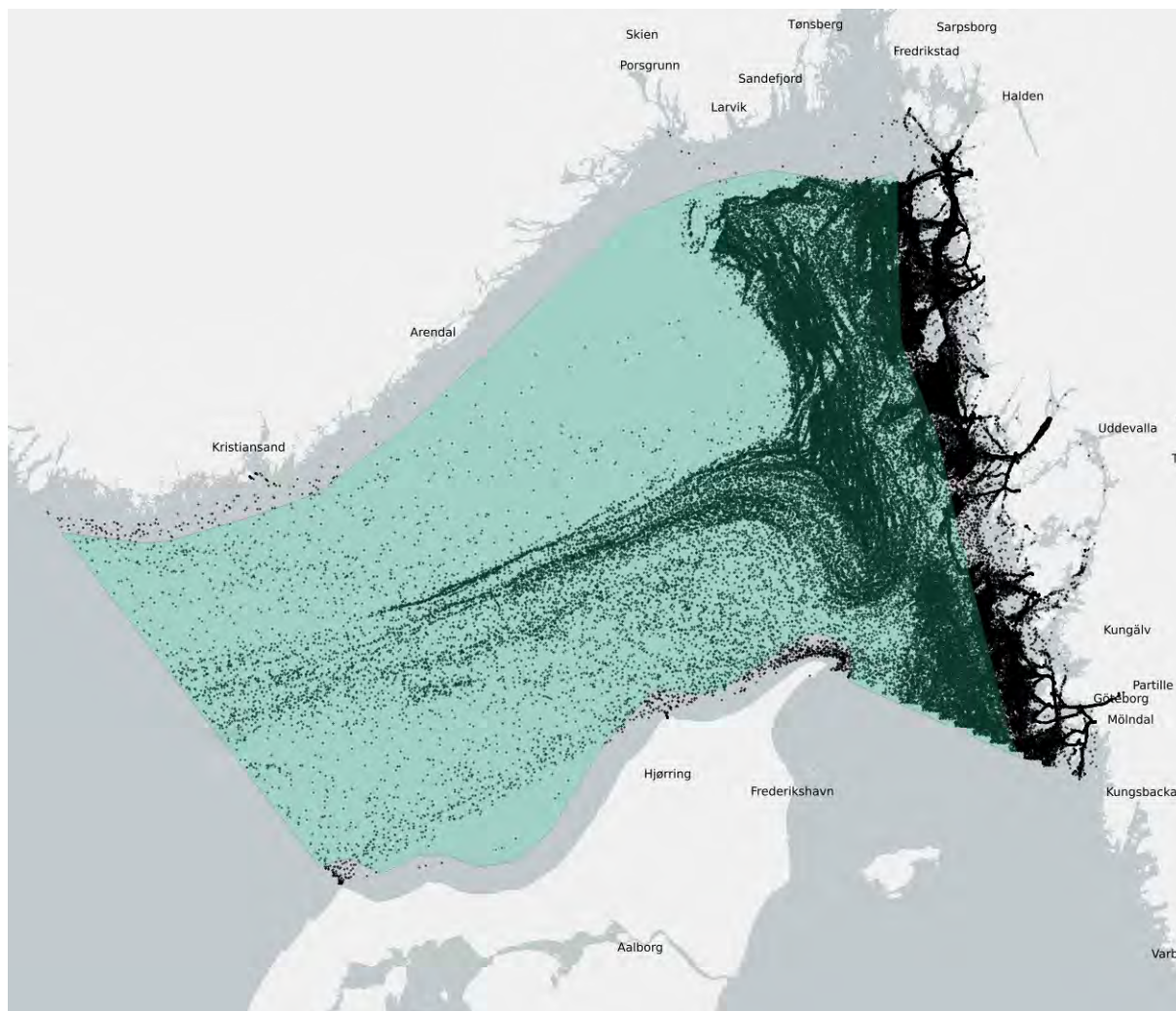
Även om det är först efter beslut om föreskriftsändring som kravet att rapportera med 30-minutersintervall inom det angivna området införs i nationell reglering, så bör det vara möjligt för fiskelicensinnehavare att anmäla sig till företaget för geofencing redan innan beslutsfattande om föreskriften. Det bästa alternativet hade varit att de fiskelicensinnehavare som vet att deras fartyg kommer befinna sig i Skagerrak från början av januari kontaktar företaget och anmäler sitt intresse för omprogrammering så snart som möjligt och senast den 6 december. HaV har för avsikt att informera företaget om reglering så snart beslut har fattats.

För att företaget ska hinna programmera om VMS-antennen innan årsskiftet är det viktigt att kontakta företaget inom den angivna tiden. Begäran om omprogrammering kan ske efter den angivna tiden men det kan innebära en fördröjning. Observera att fiskefartyg inte får befinna sig i det angivna området utan att rapportera minst var trettionde minut från och med den 1 januari 2023.

Områdets utformning

De senaste åren har ca 100 st svenska fiskefartyg utrustade med VMS befunnit sig i Skagerrak, in till kustlinjen. Se kartbild och tabell nedan för att se hur VMS-rapporteringen har fördelats geografiskt under år 2021.

Översikt över 2021 års VMS-sändningar i Skagerrak samt föreslaget område för tätare VMS-sändning.

	Antal VMS rapporter	Andel rapporter (%)
Totalt	142 511	100%
Område	86 601	61%
Utanför	55 910	39%

Förslag till beslut:

Alternativ 2 är mest fördelaktigt för de berörda fiskelicensinnehavarna. Det bör medföra en relativt sett lägre kostnadsökning per år jämfört med alternativ 1 eftersom VMS-rapporterna då inte behöver sändas mer frekvent när fartygen befinner sig utanför det definierade området, till exempel fiskar i Kosterfjorden eller ligger i hamn i Skagerrak.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet

Bemyndigande

2 kap. 7 §, 5 kap. 1 och 7 §§ samt 6 kap. 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Den 1 januari 2023

Ny föreskrift 2 kap. 1a §

Föreslagen lydelse:

Överföringsfrekvens

1a § Befälhavaren på ett fiskefartyg ska tillse att dess satellitföljare möjliggör för FMC att minst en gång i timmen erhålla de uppgifter som avses i artikel 19 i förordning (EU) 404/2011.

I Skagerrak i området utanför fyra nautiska mil från Sveriges, Danmarks och Norges baslinjer ska den överföringsfrekvens som anges i första stycket istället vara minst en gång i halvtimmen.

Motivering

I Sverige har det varit obligatoriskt sedan åtminstone 2009 att sända minst en gång i timmen istället för varannan timme. Detta efter överenskommelse mellan EU och Norge om VMS-rapportering en gång i timmen på norskt vatten i Skagerrak och Nordsjön för att kontrollmyndigheter bättre ska kunna bestämma var ett fartyg befinner sig och i förlängningen i vilket lands vattenområde som fartyget har bedrivit sitt fiske. När detta avtal började gälla fanns inte tekniska lösningarna för att begränsa den ökade rapporteringen till ett specifikt område. En lösning som testades var att ändra frekvensen när fartyget passerade gränsen till Östersjön. Då kunde man inte programmera in områdena i VMS-antennerna ombord utan programmeringen gjordes centralt i mjukvaran hos Fiskeriverket. Denna lösning uppfyllde inte funktionskraven och därför blev Fiskeriverket tvungna att införa en generell rapportering om en position per timme för svenska fiskefartyg för att uppfylla kraven i avtalet. Dåvarande Fiskeriverket bedömde även efter olika uppkomna praktiska svårigheter att VMS-rapportering med en frekvens om minst en gång i timmen utgjorde ett mycket effektivare kontrollverktyg i svenska vatten. Med nyligen uppkomna möjligheter till geofencing skulle det numera kunna vara möjligt att avgränsa området. HaV gör emellertid bedömningen att VMS-rapportering varannan timme inte är ett tillräckligt bra kontrollverktyg i svenska vatten utan vill alltså kunna få rapporter en gång i timmen.

Gällande andra stycket följer detta av skyldigheter enligt avtal mellan EU och Norge. Genom precisering av det geografiska området tydliggörs att en geografisk avgränsning av

rapporteringsfrekvensen såsom geofencing går bra att välja, eftersom kravet från avtalet mellan EU och NO inte har utökats med nationella krav att alltid ha 30-minutersrapportering generellt.

Bilagor:

Konsekvensutredning

Sändlista